

Notat om høring af borgerrådgiver og Borgerrådgiverudvalg vedr. opdaterede vedtægter og kommissorium

12. november 2019

Sagsnummer
2019-0161506

Dokumentnummer
2019-0161506-28

ØKF har udarbejdet et udkast til opdaterede vedtægter og opdateret kommissorium. Begge dele har været i høring hos borgerrådgiveren og Borgerrådgiverudvalget i perioden 7. oktober 2019 til 1. november 2019. Både borgerrådgiveren og Borgerrådgiverudvalget har afgivet høringssvar. Høringssvarerne kan i deres helhed findes i bilag 10 og 11.

I det følgende gennemgås de væsentligste elementer i høringssvarerne og ØKFs bemærkninger hertil.

Borgerrådgiveren har haft en del tekstmæssige sproglige tilpasninger til vedtægterne. ØKF har accepteret størstedelen af disse og de er således medtaget i ØKFs udkast til vedtægter. Disse er for overskuelighedens skyld ikke gennemgået i det nedenstående.

Høringssvar vedr. omfanget af ændringer i vedtægterne

Både borgerrådgiveren og Borgerrådgiverudvalget angiver, at ØKF i sit udkast til ændring af vedtægten har medtaget ændringer, som ikke er indeholdt i rapportens anbefalinger.

ØKFs bemærkninger hertil:

ØKF er enig i, at opdateringen af vedtægterne ikke i alle tilfælde er sket på baggrund af anbefalinger i rapporten. Baggrunden herfor er, at de hidtidige vedtægter bærer præg af at være ændret af flere omgange, uden at der i den forbindelse er taget stilling til, hvordan nye bestemmelser påvirker resten af vedtægterne. Dette har resulteret i uhensigtsmæssigheder i form af gentagelser, manglende juridisk stringens i ordbruget og en uhensigtsmæssig rækkefølge på bestemmelserne.

ØKF har på den baggrund i forbindelse med de opdateringer som rapporten anbefaler, fundet anledning til at gennemskrive vedtægterne, uden at der dermed er tilsigtet en indskrænkning af

borgerrådgiverfunktionens (BRFs) eller Borgerrådgiverudvalgets kompetencer eller funktion.

Høringssvar vedr. uddannelseskra

Både Borgerrådgiverudvalget og borgerrådgiveren har indvendinger mod, at kravet om at borgerrådgivere skal have en kandidatgrad i jura udgår. Borgerrådgiverudvalget anfører hertil, at det efter udvalgets opfattelse betyder en svækkelse af borgerrådgiveren og dermed borgernes retssikkerhed, hvis det ikke længere kræves, at Københavns Kommunes uafhængige forvaltningsretlige fyrtårn er uddannet jurist.

I ØKFs udkast til vedtægter er uddannelseskra

Borgerrådgiveren angiver i den forbindelse, at der ikke består et modsætningsforhold mellem uddannelsen som cand.jur. og kravet om, at en borgerrådgiver forudsættes at have gode samarbejdsevner og kommunikative kompetencer mv. Med andre ord kan borgerrådgiveren ikke tilslutte sig en eventuel opfattelse af, at en uddannelse som cand.jur. generelt skulle udelukke gode mundtlige og skriftlige formidlingsevner mv.

ØKFs bemærkninger hertil

ØKF har foreslået, at kravet om, at borgerrådgivere skal have en kandidatgrad i jura udgår, for at stå friere ved besættelse af stillingen, med henblik på at kunne ansætte den bedst kvalificerede kandidat.

De opdaterede vedtægter udelukker ikke ansættelse af en cand.jur., men åbner op for andre uddannelser, igennem hvilken der opnås juridiske kundskaber, f.eks. cand.merc.jur., cand.soc.jur., mv. Der er ikke med ændringen tilsigtet en svækkelse af BRF. Hensigten er, at det skal være muligt at rekruttere borgerrådgivere, som har den brede palette af kompetencer som en borgerrådgiver i landets største kommune forudsættes at være i besiddelse af. ØKF finder ikke, at disse kompetencer sikres ved, at der i vedtægterne er et absolut krav om, at borgerrådgiveren skal have bestået den juridiske kandidatuddannelse. Hertil kommer, at de nye vedtægter bør kunne

gælde i flere år frem, uanset om der måtte opstå fremtidige uddannelser igennem hvilke, der kan opnås juridiske kompetencer.

Endelig bemærkes, at flere omegnskommuner har borgerrådgivere der ikke har en juridisk kandidatgrad, uanset at disse borgerrådgiverfunktioner er oprettet på samme grundlag som i København (den kommunale styrelseslov § 65 e) og dermed undergivet de samme overordnede rammer for funktionens opgavevaretagelse som i København.

ØKF er ikke af den opfattelse – som antydnet i høringsvaret fra borgerrådgiveren - at en uddannelse som cand.jur. generelt skulle udelukke gode mundtlige og skriftlige formidlingsevner, og ØKF har heller ikke givet udtryk herfor.

Proces for ansættelse af borgerrådgivere

Borgerrådgiveren angiver, at der ved den seneste ansættelse af chefen for Intern Revision var nedsat såvel et administrativt som et politisk ansættelsesudvalg, bl.a. med medlemmer fra Revisionsudvalget.

Det vil, efter borgerrådgiverens opfattelse, være hensigtsmæssigt, hvis ansættelsen af borgerrådgiveren fulgte samme proces.

Borgerrådgiverudvalget anfører, at det af ØKFs forslag til vedtægter fremgår, at Borgerrådgiverudvalget alene kan udtale sig om valg af kandidat til stillingen, hvilket ifølge udvalget betyder, at den politiske indflydelse på ansættelsen af en kommende borgerrådgiver bliver udhulet, da ØKF, ved formuleringen og vægtningen af ønskede kvalifikationer i stillingsopslaget, reelt vil kunne styre ansøgerfeltet.

Borgerrådgiverudvalget bemærker i den forbindelse, at det fremgår utvetydigt af Styrelsesvedtægt for Københavns Kommune § 24, stk. 3 om Københavns Kommunes borgerrådgiver, at Borgerrepræsentationen ansætter og afskediger borgerrådgiveren.

Borgerrådgiverudvalget har medsendt et forslag til formulering af processen for ansættelse og afskedigelse af borgerrådgivere:

ØKFs forslag (§3, stk. 1)	Borgerrådgiverudvalgets forslag
Borgerrepræsentationen træffer beslutning om ansættelser og afskedigelser af borgerrådgiveren	Borgerrepræsentationen ansætter og afskediger borgerrådgiveren efter

<p>efter indstilling fra Økonomiudvalget. Økonomiudvalget skal forinden indhente en erklæring fra Borgerråd giverudvalget om valg af kandidat, henholdsvis den påtænkte afskedigelse.</p>	<p>indstilling fra Økonomiudvalget efter forud indhentet erklæring fra Borgerråd giverudvalget.</p>
---	---

ØKFs bemærkninger hertil:

Vedr. processen for ansættelse af Intern Revisor og en evt. fremtidig proces for ansættelse af borgerrådgivere bemærker ØKF, at nedsættelse af ansættelsesudvalg ikke reguleres i vedtægterne.

Baggrunden for ØKF's forslag til ændring af vedtægterne på dette punkt er et ønske om at præcisere temaet for den erklæring, som Borgerråd giverudvalget skal afgive ved ansættelser, nemlig hvem der skal vælges som borgerråd giver. Hensigten har således ikke været, at den politiske indflydelse på ansættelse af en kommende borgerråd giver skulle udhules eller på anden måde begrænses. Stillingsopslagsets beskrivelse af de kompetencer som en fremtidig borgerråd giver skal besidde, skal holdes indenfor de rammer, der angives i vedtægterne. Vedtægterne skal godkendes af Borgerrepræsentationen. Ansættelsen af kandidaten skal besluttes af Borgerrepræsentationen, efter forudgående indhentelse af erklæring fra Borgerråd giverudvalget. Dette sikrer efter ØKF's opfattelse den samme grad af politisk indflydelse på processen og resultatet, som de nuværende vedtægter lægger op til.

Det fremgår ikke af høringssvaret, hvorledes Borgerråd giverudvalget ønsker at blive inddraget i ansættelsen ud over vedrørende valg af kandidat.

Det forslag til formulering af vedtægterne, som Borgerråd giverudvalget har medsendt sit høringssvar, svarer til den nuværende formulering. ØKF har ingen indvendinger mod, at den af Borgerråd giverudvalget foretrukne formulering fortsat anvendes.

ØKF har på den baggrund tilpasset formuleringen af § 3, stk. 1 i udkast til vedtægter, jf. bilag 12.

Høringssvar vedr. åremålsansættelse

Borgerrådgiveren angiver i sit høringssvar, at borgerrådgiveren ikke har principielle indvendinger imod at ændre borgerrådgiverens stilling til en åremålsansættelse.

Dog er den foreslåede ordning med en åremålsansættelse på 6 år med mulighed for forlængelse til 9 år imidlertid for kort til, at det vil være muligt at lære kommunen indgående at kende og skabe de fornødne samarbejdsrelationer. Desuden vil muligheden for forlængelse potentielt at kunne påvirke borgerrådgiverens uafhængighed.

Borgerrådgiveren foreslår derfor, at en fremtidig borgerrådgiver ansættes på samme vilkår, som gælder for Folketingets Ombudsmand, hvilket er en åremålsansættelse på 10 år.

ØKFs bemærkninger hertil:

ØKF finder fortsat, at en periode på 9 år (6 +3) er en passende periode i forhold til balancen mellem fornyelse på posten og sikring af kontinuitet i arbejdet.

Høringssvar vedr. den positive kompetenceafgrænsning, herunder diskriminationstilsynet.

Borgerrådgiveren har i høringssvaret anført, at ØKF har fjernet den såkaldt positive kompetenceafgrænsning, dvs. beskrivelsen af hvilke opgaver BRFs virksomhed omfatter, herunder beskrivelsen af BRFs styrkede diskriminationstilsyn, som er særskilt besluttet af Borgerrepræsentationen.

Borgerrådgiveren anfører, at dette er uhensigtsmæssigt, når der i § 7 henvises til, at ”Borgerrådgiveren varetager de i § 6 nævnte funktioner”, mens der altså i § 6 udelukkende nævnes, hvilke områder BRFs virksomhed ikke omfatter.

Borgerrådgiverudvalget berører alene spørgsmålet om den positive kompetenceafgrænsning ganske kort, men ses her at være enig i borgerrådgiverens opfattelse.

ØKFs bemærkninger hertil:

ØKF er ikke enig i, at den positive kompetenceafgrænsning for BRF er fjernet. I § 6, stk. 1, i udkastet til vedtægterne står der:

”Borgerrådgiverfunktionen skal vejlede borgere og vurdere om forvaltningen i konkrete og generelle sager har handlet i strid med gældende ret eller på anden måde har gjort sig skyldig i fejl eller

forsømmelser, herunder tilsidesat principperne for god forvaltningsskik.”

Formuleringen er foreslået ændret for at beskrive BRFs kompetence så bredt og dækkende som muligt. De hidtil gældende vedtægter har en opstilling af de enkelte områder, hvor BRF har kompetence – f.eks. sagsbehandling, personalets adfærd og faktisk forvaltningsevne - og der kan ved den slags opstillinger opstå fortolkningstvivel. De udspecificerede områder i de hidtil gældende vedtægter er således alle omfattet af den foreslåede nye bestemmelse i § 6, stk. 1.

ØKF er enig i, at formuleringen af de opdaterede vedtægters § 7 ikke er hensigtsmæssig og har på baggrund af høringssvaret ændret ordet ”funktioner” til ”opgaver” i § 7 i udkast til vedtægter, jf. bilag 12.

Som en konsekvens af dette er overskriften i kapitel 2 ændret fra ”Overordnede funktioner” til ”Overordnede opgaver”.

ØKF er enig med borgerrådgiveren i, at det fremsendte udkast til vedtægter ikke særskilt nævner diskrimination. Diskrimination er omfattet af den positive kompetenceafgrænsning i § 6 og diskrimination udøvet af kommunens forvaltninger mod f.eks. ansatte eller borgere vil således fortsat være et spørgsmål der henhører under BRFs kompetence.

Høringssvar vedr. inspektioner

Borgerrådgiverudvalget har i sit høringssvar anført, at udvalget undrer sig over, at ØKF i sit udkast til ændring af vedtægten i nogle tilfælde er gået ud over evalueringsrapportens anbefalinger. Dette gælder f.eks. vedr. de oprindelige vedtægters § 13 (inspektion), som efter udvalgets opfattelse bør videreføres i uændret form.

Borgerrådgiveren har i sit høringssvar fremsendt et forslag til ændring i formuleringen vedr. inspektion, således at inspektion kobles sammen med egen-driftsundersøgelser.

ØKFs bemærkninger hertil:

ØKF bemærker, at inspektion efter de nugældende vedtægter er hjemlet i både § 13 og i § 14, stk. 3. Som en del af den generelle gennemskrivning hvor gentagelser og øvrige uhensigtsmæssigheder er foreslået fjernet, er inspektion i de opdaterede vedtægter nu kun reguleret et sted, nemlig i § 17, stk. 3.

Det er med opdateringen ikke hensigten at ændre eller begrænse anvendelsesområdet for inspektion og inspektion er fortsat en mulighed efter de opdaterede vedtægter – også i forbindelse med egen-drifts undersøgelser.

ØKF tager til efterretning, at både Borgerråd giverudvalget og borgerråd giveren har ønsket at egen-driftsundersøgelser nævnes eksplicit i forbindelse med muligheden for inspektion. ØKF har på den baggrund tilpasset formuleringen af § 17, stk. 3, udkast til vedtægter, jf. bilag 12 i overensstemmelse med det af borgerråd giveren fremsendte forslag.

Høringssvar vedr. beskrivelsen af beskyttelsen af whistleblowere

Borgerråd giverudvalget har i sit høringssvar anført, at udvalget undrer sig over, at ØKF i sit udkast til ændring af vedtægten i nogle tilfælde er gået ud over evalueringsrapportens anbefalinger. Dette gælder f.eks. vedr. de oprindelige vedtægters § 24a, stk. 2, 1. pkt., vedr. beskyttelse af whistleblowere.

Borgerråd giveren har i sit høringssvar fremsendt forslag til opdateret formulering vedr. beskyttelse af whistleblowere.

ØKF bemærker hertil:

ØKF bemærker, at kommunens ansatte (naturligvis) er omfattet af offentligt ansattes ytringsfrihed, ligesom resten af det regelsæt der gælder for offentligt ansatte tilsvarende finder anvendelse.

ØKF tager til efterretning, at både Borgerråd giverudvalget og borgerråd giveren har ønsket at offentligt ansattes ytringsfrihed udtrykkeligt nævnes i forbindelse med whistleblowers rettigheder. ØKF har på den baggrund tilpasset formuleringen af § 22, stk. 2, i udkast til vedtægter, jf. bilag 12 i overensstemmelse med det af borgerråd giveren fremsendte forslag.

Høringssvar vedr. inhabilitet i forvaltningen ved videresendelse af whistleblowerhenvendelser samt muligheden for at klage over Borgerråd giverfunktionen

Borgerråd giveren har fremsendt to forslag til nye bestemmelser. Dels et forslag om hvorledes whistleblowerhenvendelser skal videresendes når der foreligger inhabilitet i forvaltningen, der skal modtage henvendelsen og dels en bestemmelse der giver mulighed for at klage over BRF

ØKFs bemærkninger hertil:

ØKF kvitterer for forslaget vedr. inhabilitet i forvaltningen ved videresendelse af whistleblowerhenvendelser og har tilføjet bestemmelsen til udkastet til opdaterede vedtægter, jf. bilag 12.

Vedr. forslaget om fortsat mulighed for at klage over BRF er ØKF enig i, at det fortsat skal være muligt at klage over BRF. ØKF finder dog, at klager i overensstemmelse med den almindelige struktur for borgerråd giverfunktionen skal indgives til og behandles af Borgerråd giverudvalget, vedlagt en udtalelse fra borgerråd giveren, og i ekstraordinære tilfælde af Borgerrepræsentationen. Udkastet til vedtægter er ændret i overensstemmelse hermed. Endvidere er Kommissoriet for Borgerråd giverudvalget i den forbindelse tilpasset, således at borgerråd giveren ikke har mulighed for at overvære udvalgets behandling af klager over borgerråd giveren selv.

Høringssvar vedr. forvaltningernes underretning af BRF om afslutning af undersøgelse af whistleblowerhenvendelser

Der er i borgerråd giverens høringssvar fremsendt et forslag til ny formulering af de opdaterede vedtægters § 27.

ØKFs forslag	Borgerråd giverens forslag
<p>§ 27. Borgerråd giverfunktionen skal underrettes om udfaldet af sager, der er oversendt til andre instanser i kommunen i medfør af bestemmelserne i dette kapitel. De pågældende instanser skal orientere Borgerråd giverfunktionen om udfaldet af undersøgelse, herunder med angivelse af hvordan sagen er undersøgt, hvad forvaltningens konklusion er, samt eventuelle tiltag som undersøgelsen har givet anledning til.</p> <p>Stk. 2. Borgerråd giverfunktionen kan orientere Borgerråd giverudvalget, Økonomiudvalget, det respektive stående udvalg eller Borgerrepræsentationen om udfaldet af sådanne sager samt om orienteringer efter §§ 25, stk. 2, 2. pkt. samt 26, stk. 3.</p>	<p>§ 27. Borgerråd giverfunktionen skal underrettes om udfaldet af sager, der er videregivet til andre instanser i kommunen i medfør af bestemmelserne i dette kapitel. Når undersøgelserne er afsluttet ved de instanser, der er nævnt i § 24, stk. 2, sendes en redegørelse for sagen, hvoraf det skal fremgå, hvordan sagen er undersøgt, hvilke konstateringer der er gjort på baggrund af undersøgelsen, samt hvilke initiativer der eventuelt er taget i den forbindelse. Borgerråd giverfunktionen afgør herefter, om sagen kan afsluttes.</p> <p>Borgerråd giverfunktionen kan i den forbindelse anbefale forvaltningen at gennemføre nye undersøgelser og meddele resultatet af dem til Borgerråd giverfunktionen.</p> <p>Stk. 2. På baggrund af undersøgelser af indberetninger til whistleblowerordningen foretaget af de instanser, der er nævnt i § 24, stk. 2, kan Borgerråd giverfunktionen</p> <p>1) udtale sin opfattelse af sagen.</p> <p>Borgerråd giverfunktionen kan i den forbindelse</p>

	udtale kritik, fremkomme med forslag, anbefalinger eller henstillinger, 2) oversende sagen til en anden instans i kommunen med henstilling eller anbefaling om, at der foretages en nærmere undersøgelse dér, 3) give underretning om sagen til den ansvarlige direktion eller borgmester, Borgerråd giverudvalget, det respektive stående udvalg eller Borgerrepræsentationen, eller 4) henlægge sagen med tilbagemelding til den, som har indgivet oplysninger om forholdet.
--	---

Borgerråd giveren har ikke i sit høringssvar berørt forslaget i øvrigt.

ØKFs bemærkninger hertil:

ØKF forstår forslaget således, at når en whistleblowersag er afsluttet i en forvaltning – f.eks. i form af en advokatundersøgelse – er det borgerråd giverfunktionen, der afgør om sagen kan afsluttes. Dette er så vidt ØKF kan se en ny kompetence, der tillægges BRF, og ØKF finder ikke, at det er en kompetence, der bør tillægges BRF. Dette er en kompetence der er hos enten Intern Revision eller den ansvarlige direktion.

Med det fremsendte forslag, må ØKF forstå, at BRF ønsker at kunne iværksætte undersøgelser på baggrund af de undersøgelser som forvaltningernes direktion eller Intern Revision allerede har foretaget, jf. forslagets stk. 2. Denne mulighed har BRF allerede i vedtægterne, jf. muligheden for at foretage en undersøgelse af egen drift.